

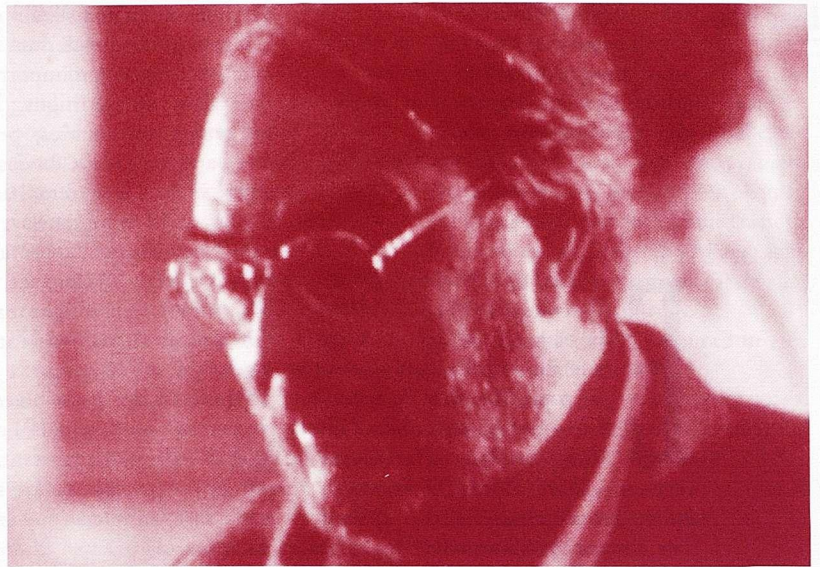
Manuel Gutiérrez Aragón

Miquel Cruz

El dia 23 de gener va venir a Palma el director espanyol Manuel Gutiérrez Aragón, per presentar la seva darrera pel·lícula —ha intervengut com a director i guionista—, *Cosas que dejé en la Habana*.

La filmografia d'aquest director està plena de pel·lícules fetes amb ofici i que tracten sobretot de les relacions entre les persones en situacions complicades. Les pel·lícules més recordades d'aquest autor són *Habla mudita* (1973), premi de la Crítica Internacional a Berlín, *Maravillas* (1980), *Demonios en el jardín* (1982), millor pel·lícula Associació de Crítics de Nova York, *La mitad del cielo* (1986), Concha d'Or a Sant Sebastià i la sèrie de televisió *Don Quijote* (1991).

Segons les seves paraules, l'objectiu de Gutiérrez Aragón era mostrar les vivències dels immigrants que vénen a Espanya: "M'estranya que a Espanya s'hagin fet tan poques pel·lícules d'emigrants, quan l'emigració és un dels fenòmens més importants de les darreres èpoques". Però el que aquests emigrants siguin cubans fa que la història tengui un altre punt de vista. Això ho confirma el propi autor: "...els cubans a Espanya no són considerats com els altres emigrants llatinoamericans o els africans. ¿Qui no té un parent cubà?, a més els cubans són gent preparada, vénen amb estudis..." És evident que el tema polític haurà

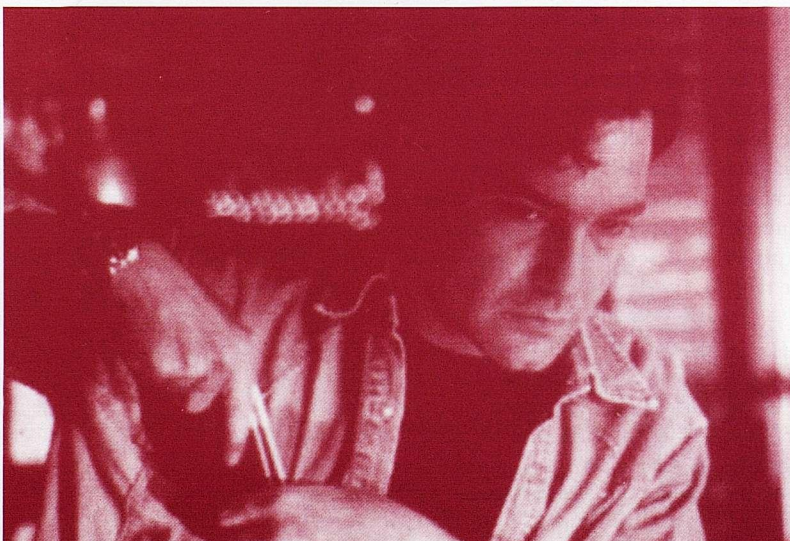
de sortir, fer un film sobre Cuba avui en dia implica opinió, no deixar contents tots els espectadors, d'una o altra banda. Gutiérrez Aragón ens contava que tant la gent de Miami —anticas-tristes—, com els partidaris del règim li havien mostrat el seu gran desacord. Els primers deien que la crítica al règim no estava suficientment clara, l'autor es defensava dient que mostrar unes persones que ho deixen tot per malviure a un país estranger, era una postura suficientment clara.

Un dels aspectes que ens va recordar Gutiérrez Aragón va ésser el seu origen cubà. La seva infantesa estava

plena de referències a Cuba, com el menjar i les cançons de la seva padrina. Això es reflecteix en la manera com tracta les tradicions i costums dels cubans a Espanya, com una manera d'estar connectat amb l'Havana.

Encara que per al director anar al rodatge és tan complicat com anar a la guerra, aquesta vegada fou diferent. L'ambient que envoltava la pel·lícula era càlid i ple de comunicació, fruit d'això l'autor ens va contar una anècdota del rodatge —i que il·lustra clarament la fidelitat amb l'ànima cubana—, un dia en un temps d'esplai entre escena i escena, el director va escoltar una conversa entre les tres protagonistes que tractava dels culs dels espanyols, per què estaven tan ben fets i elles deien que era perquè havia molts de futbolistes i toreros. Gutiérrez Aragón va transplantar aquesta conversa a una escena de la pel·lícula.

Cosas que dejé en La Habana, una pel·lícula que tant formalment com pel contingut, agradarà o no, però està clar que ha estat feta amb una gran dosi de sinceritat per part dels seus actors (cubans que no han romput amb el règim i que han contactat amb emigrants cubans) i per part del seu director, una persona que estima Cuba, ¿quina Cuba?, però això és una altra història. ❖

(Dia 18 de gener de 1904 va néixer Archibald Leach, a qui la mort encaçarà mentre nomia Cary Grant.)